

**ILO-asiakirja
1/2023**

Suomen ILO-neuvottelukunnan toimintasuunnitelma 2023

Helsinki 2023

ISSN 0782-3290

**Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet**

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖ
Suomen ILO-neuvottelukunta

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

SUOMEN ILO-NEUVOTTELUKUNNAN TOIMINTASUUNNITELMA VUODELLE 2023

1. ILO-neuvottelukunnan toiminta

Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM) toimii ILO-asioiden vastuuministeriönä. ILO-neuvottelukunta asetettiin uudelleen valtioneuvoston istunnossa 20.12.2022 kolmivuotiskaudeksi 2023-2025. Neuvottelukunnan kokoonpano ja sen täydennys sekä jaostojen kokoonpanot ovat liitteenä 1. Neuvottelukunnan tehtävät on määritelty asetuksessa 851/1977. Neuvottelukunnan työjaosto ja sopimusjaosto valmistelevat asiat neuvottelukunnalle tehtäväjakonsa mukaisesti.

1.1. ILO:n kokoukset vuonna 2023

1.1.1. ILO:n 111. työkonferenssi 5.-16.6.2023

- I. Konferenssin täysistunto: Hallintoneuvoston puheenjohtajan ja ILO:n pääjohtajan raportit. ILO:n pääjohtajan raportin teema koskenee lokakuussa pääjohtajana aloittaneen Gilbert Houngbon aloitetta ”Global Coalition for Social Justice”.
- II. Finanssikomitea: Luonnos ohjelmaksi ja budjetiksi 2024-2025
- III. Raportit yleissopimusten ja suositusten soveltamisesta
- IV. Oppisopimuskoulutus (standardikomitea, suosituksen toinen käsittely)
- V. Toistuva keskustelu sosiaalisen suojelun tavoitteesta (työntekijöiden suojelu)
- VI. Oikeudenmukainen vihreä siirtymä kohti ympäristön kannalta kestävää taloutta ja yhteiskuntaa (yleiskeskustelu)
- VII. Yleissopimuksen kumoaminen ja neljän yleissopimuksen, yhden pöytäkirjan ja 18 suosituksen peruuttaminen
- VIII. Ehdotettu yleissopimus ja suositus ILO:n 15 oikeudellisen instrumentin osittaisesta muuttamisesta (terveellisten ja turvallisten työolojen sisällyttäminen ILO:n työelämän peruseriaatteita ja -oikeuksia koskevan julistuksen (1998) 2 artiklaan)

1.1.2. Hallintoneuvoston kokoukset

Suomen hallitus osallistuu aktiivisesti ILO:n hallintoneuvoston kokouksiin ja niiden valmisteluun yhdessä muiden Pohjoismaiden kanssa sekä EU:n ja IMEC-ryhmän puitteissa. Virtuaalisten ryhmäkokousten käyttö on lisännyt kokousten määrää sekä pääkaupunkiosallistumisen mahdollisuuksia myös valmistelussa olevien asioiden varhaisempiin konsultaativaiheisiin.

Hallintoneuvoston 13.-23.3.2023 347. istunnossa Genevessä valmistellaan muun muassa ILO:n budjettia, keskustellaan ILO:n pääjohtaja Gilbert Houngbon aloitteesta ”Global Coalition for Social Justice” ja mm. Venäjän hyökkäyksestä Ukrainaan ja Valko-Venäjää, Bangladeshia, Venezuelaa sekä Myanmaria koskevista maatapauksista. Kesän hallintoneuvosto on 17.6.2023 (348. istunto). Syksyn hallintoneuvosto (349. istunto) on 30.10-9.11.2023 Genevessä.

1.1.3. Muut kokoukset

ILO järjestää vuoden 2023 aikana useita asiantuntijakokouksia ja konferensseja, joihin osallistutaan ja joita seurataan tarpeen mukaan neuvottelukunnassa.

Suomi ei ole jäsenenä ILO:n standardien uudistamista käsittelevässä työryhmässä (SRM), mutta osallistuu aktiivisesti sen syyskuussa järjestettävän kokouksen valmisteluun. Länsi-Euroopan ryhmää kokouksessa edustavat Belgian ja Hollannin hallitukset. Belgian hallituksen edustaja Thérèse Boutsen on sen puheenjohtajana.

Pohjoismaisten hallitusten edustajien väliset ILO-koordinaatiokokoukset pidetään normaalisti ennen hallintoneuvoston ja työkonferenssin kokouksia sekä tarpeen mukaan työkonferenssin aikana. Niissä vaihdetaan tietoa ja näkemyksiä ajankohtaisista teemoista sekä pohditaan yhteisiä linjauksia. Myös pohjoismaisia puheenvuoroja pidetään tarvittaessa. Kokouksia järjestetään välillä myös virtuaalisesti normaalien kokousten ohella.

EU-koordinaatiokokoukset pidetään EU-puheenjohtajamaiden (Ruotsi ja Espanja) sekä EU:n ulkosuhdehallinnon johdolla muun muassa hallintoneuvoston kokousten sekä työkonferenssin aikana Genevessä. Lisäksi EU-koordinaatiota on järjestetty lähes viikoittain erilaisiin konsultaatioihin ja hallintoneuvoston ja työkonferenssin kokouksiin valmistautumiseksi. EU-kantoja työkonferenssin komiteoihin valmistellaan toukokuussa pidettävissä kokouksissa. Suomi osallistuu aktiivisesti EU:n kantojen muotoiluun.

Suomi osallistuu aktiivisesti IMEC-maiden (teollistuneet markkinatalousmaat) kokouksiin erityisesti työkonferenssin ja hallintoneuvoston aikana ja yhteiseen kannanmuodostukseen muutoinkin. Myös IMEC-kokoukset pidetään näiden kokousten ulkopuolellakin suhteellisen usein myös virtuaalisina.

ILO-neuvottelukunnan kokouksissa käsitellään mainituissa kokouksissa esillä olevia asioita ja tärkeimmistä kokouksista jaetaan tiedoksi myös kokousraportit.

1.2. Lausunnot ja raportointi ILOlle

ILO-neuvottelukunta käsittelee ILOsta tulevat lausuntopyynnöt ja niihin lähetettävät Suomen vastaukset mm. vuosiraporteista ja tulevien työkonferenssien standarditeemoista, kuten

ILO Raportti ratifioimattomista yleissopimuksista ja suosituksista (art. 19) Työasiainhallinnon rooli, tehtävät ja organisaatio, (sopimus nro 150 ja) suositus 158, DL 28.2

ILO (2023, VIII) 15 sopimuksen osittainen uudistaminen, DL 31.3

ILO (2024, IV) standardiaihe: biologiset vaarat, TEM DL 3.3. ILO DL 31.7

Vuoden 2023 ratifioituja sopimuksia koskevan raportin (artikla 22) aiheena on 8 sopimusta (Normlex): nrot 11, 87, 98, 135, 141, 144, 151 ja 154. Raportin määräaika on 1.9.2023.

Vuoden 2024 ratifioimattomia sopimuksia ja suosituksia koskevan raportin (artikla 19) aiheena on sopimus nro 121 (liite I muutettu 1980) ja suositus 121 (työvammatapauksissa myönnettävät edut), sopimus nro 102 (VI osa) (sosiaaliturvan vähimmäistaso); sopimus nro 12 (korvaus maatalouden työtapa-turmissa) ja sopimus nro 19 ja suositus 25 (tasa-arvo tapaturmakorvauksissa).

1.3. ILO:n sopimusten mahdolliset ratifiointit ja irtisanomiset

Vuonna 2023 neuvottelukunnassa seurataan väkivallan ja häirinnän poistamista työssä koskevan sopimuksen mahdollista ratifiointia. Neuvottelukunta on puoltanut sopimuksen ratifiointia, mutta EU-tasolla mahdollisen valtuutuksen käsittely on yhä kesken. Valtuutusehdotuksen käsittelyssä on nostettu esiin EU:n toimivaltaan ja sen laatuun, EU:n valtuutus päätöksen tarpeellisuuteen, prosessiin (nk. common accord –periaatteen käyttö) ja valtuutus päätöksen velvoittavuuteen liittyviä kysymyksiä, mikä on monimutkaistanut ja viivästyttänyt ehdotuksen käsittelyä. Ehdotuksen käsittelyn viivästyminen vaikuttaa eduskunnalle annettavan hallituksen esityksen antamisen aikatauluun.

Merityöyleissopimuksen (MLC) ohjeiston vuoden 2022 muutokset tulevat kansainvälisesti voimaan 23.12.2024. Valmistellaan mahdollisesti tarvittavat kansalliset lainsäädäntömuutokset.

Keskustelua voidaan käydä myös muun muassa sosiaaliturvaa koskevan yleissopimuksen nro 102 ratifiointimahdollisuuksista.

Neuvottelukunnassa voidaan seurata myös Suomen ja ILO:n valmistautumista vuoden 2025 Sosiaaliseen huippukokoukseen.

2. ILOa koskeva tiedotustoiminta

Kansainvälisen työjärjestön toimintaa koskevat asiat pyritään ottamaan esille entistä vahvemmin erilaisissa seminaareissa ja muissa kokouksissa. Tavoitteena on ILO:n sopimusten ja suositusten sekä muun toiminnan tunnetuksi tekeminen samoin kuin standardien sisällön parempi huomioiminen muussa toiminnassa.

Keskeisenä tiedotuskanavana ILO-asioista ovat ILOa koskevat alisivut työ- ja elinkeinoministeriön verkkosivuilla. Sivujen sisältöä pyritään edelleen laajentamaan ja kehittämään.

Toimitettavia ILO-asiakirjoja vuonna 2023 ovat

- Suomen ILO-neuvottelukunnan toimintasuunnitelma 2023
- ILO:n 111. kansainvälinen työkonferenssi 2023: Suomen valtuuskunnan raportti sekä ILO:n perussäännön mukainen eduskunnan informointi konferenssin sopimuksia ja suosituksia koskevista päätöksistä
- Suomen ILO-neuvottelukunnan toimintakertomus vuodelta 2023 ja toimintasuunnitelma vuodelle 2024.

3. Muu ILOa koskeva toiminta

Neuvottelukunta pohtii toimintansa kehittämistä vuosittain syksyn viimeisessä kokouksessa.

4. Määrärahat

Työ- ja elinkeinoministeriö maksaa ILOlle alkuvuodesta YK:n maksuasteikkoon perustuvan Suomen jäsenmaksun, joka vuonna 2023 on 1 444 702 Sveitsin frangia.

Toimintasuunnitelma vuodelle 2023 hyväksyttiin ILO-neuvottelukunnan kokouksessa 28.2.2023. Neuvottelukunta voi tehdä suunnitelmaan muutoksia ja tarkistuksia tarpeen mukaan.

SUOMEN ILO-NEUVOTTELUKUNTA JA JAOSTOT

Neuvottelukunta on asetettu kaudelle 2023-2025 valtioneuvoston istunnossa 20.12.2022.

Puheenjohtaja:

Liisa Heinonen, hallitusneuvos, työ- ja elinkeinoministeriö

Varapuheenjohtaja:

Hanna-Mari Pekuri, hallitusneuvos, sosiaali- ja terveysministeriö

Jäsenet:

Kent Wilska, yksikönpäällikkö, ulkoministeriö

Henna Huhtamäki, johtaja, sosiaali- ja terveysministeriö

Jouko Hämäläinen, hallitusneuvos, valtiovarainministeriö/valtion työmarkkinalaitos

Ritva Liivala, työmarkkinalakimies, Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT

Katja Miettinen, asiantuntija, Elinkeinoelämän keskusliitto EK

Anne Salomaa, asiantuntija, Elinkeinoelämän keskusliitto EK

Nora Wetterstrand, työmarkkina-asiantuntija, EK (Teknologiateollisuus ry)

Albert Mäkelä, asiantuntija, Suomen Yrittäjät

Paula Ilveskivi, lakimies, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry

Pekka Ristelä, kansainvälisten asioiden päällikkö, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry

Miia Kannisto, johtava asiantuntija, Akava ry

Katariina Sahlberg, juristi, STTK ry

Neuvottelukunnan asiantuntijoiden ja sihteereiden nimeäminen sekä jaostojen asettaminen on käsitelty ja hyväksytty kirjallisessa menettelyssä tammikuussa 2023 (kirje 1.2.2023, VN/27519/2022).

Asiantuntijat:

Päivi Kantanen, neuvotteleva virkamies, työ- ja elinkeinoministeriö

Antti Närhinen, neuvotteleva virkamies, työ- ja elinkeinoministeriö

Sihteerit:

Katariina Jämsén, erityisasiantuntija, työ- ja elinkeinoministeriö

Erja Matikainen, suunnittelija, työ- ja elinkeinoministeriö

TYÖJAOSTO

Puheenjohtaja:

Liisa Heinonen, hallitusneuvos, työ- ja elinkeinoministeriö

Varapuheenjohtaja:

Hanna-Mari Pekuri, hallitusneuvos, sosiaali- ja terveysministeriö

Jäsenet:

Katja Miettinen, asiantuntija, Elinkeinoelämän keskusliitto EK
(varalla Anne Salomaa, asiantuntija, Elinkeinoelämän keskusliitto EK)
Paula Ilveskivi, lakimies, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
(varalla Katariina Sahlberg, juristi, STTK ry)

Jaoston asiantuntijoina ja sihteereinä toimivat neuvottelukunnan asiantuntijat ja sihteerit.

SOPIMUSJAOSTO

Puheenjohtaja:

Liisa Heinonen, hallitusneuvos, työ- ja elinkeinoministeriö

Varapuheenjohtaja:

Hanna-Mari Pekuri, hallitusneuvos, sosiaali- ja terveysministeriö

Jäsenet:

Henna Huhtamäki, johtaja, sosiaali- ja terveysministeriö
Katja Miettinen, asiantuntija, Elinkeinoelämän keskusliitto EK
Albert Mäkelä, asiantuntija, Suomen Yrittäjät
(varalla Anne Salomaa, asiantuntija, Elinkeinoelämän keskusliitto EK)
Paula Ilveskivi, lakimies, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
Miia Kannisto, johtava asiantuntija, Akava ry
(varalla Katariina Sahlberg, juristi, STTK ry)

Jaoston asiantuntijoina ja sihteereinä toimivat neuvottelukunnan asiantuntijat ja sihteerit.